

Sygn. akt III CSK 61/20

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z wniosku Gminy W.

przy uczestnictwie F. M.

o wpis w Dziale I-O księgi wieczystej oraz odłączenie części nieruchomości do innej księgi wieczystej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 19 lutego 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki

od postanowienia Sądu Okręgowego w K.

z dnia 7 października 2019 r., sygn. akt II Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania wobec wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ustawodawca zmierza w ten sposób do zagwarantowania, że skarga kasacyjna (nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń) będzie pełnił przypisanie jej funkcje publicznoprawne.

Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

W skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 7 października 2019 r. uczestniczka postępowania F. M.-D. oparła wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398 § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencki, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Z tej przyczyny przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Tych wymogów nie spełniła skarżąca. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołuje się ona na problem dopuszczalności powołania się przez sąd wieczystoksięgowy, w zakresie rozpoznania wniosku o wpis, na fakty znane mu z urzędu. Problem ten został już dostrzeżony w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2016 r., III CZP 86/15 (OSNC 2016, nr 7-8, poz. 81), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że przepis art. 628⁸ § 2 k.p.c. nie wyłącza możliwości brania przez sąd pod uwagę przy rozstrzyganiu wniosku o wpis do księgi wieczystej okoliczności znanych mu urzędowo (por. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 2010 r., II CSK 661/09, OSNC 2011, nr 1, poz. 12).

Przepis art. 628⁸ § 2 k.p.c. należy łączyć jedynie z ograniczeniem środków dowodowych, z jakich można korzystać w postępowaniu o wpis (zob. też postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2004 r., III CK 331/02 nie publ.; z dnia 15 grudnia 2005 r., V CK 54/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 138; z dnia 11 czerwca 2008 r., V CSK 17/08, nie publ.; postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2004 r., II CK 265/04, nie publ.; z dnia 12 kwietnia 2013 r., IV CSK 515/12, nie publ.). Zatem - jak wyjaśniono w powołanej wyżej uchwale z dnia 25 lutego 2016 r., III CZP 86/15, sąd może oddalić wpis do księgi wieczystej, jeżeli istnieje znana mu urzędowo przeszkoda do jego dokonania.

W okolicznościach rozpoznanej sprawy nie można przyjąć, aby Sąd drugiej instancji zaniechał uwzględnienia z urzędu znanej mu urzędowo przeszkody do dokonania wpisu. Decyzja - stanowiąca podstawę wpisu - dotyczyła zezwolenia na realizację inwestycji drogowej, o której mowa w art. 11f ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r., poz. 1363 ze zm.). O wydaniu stosownej decyzji - adekwatnie do brzmienia art. 11f ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. - zawiadamia się strony w drodze obwieszczeń, odpowiednio w urzędzie wojewódzkim lub starostwie powiatowym oraz w urzędach gmin właściwych ze względu na przebieg drogi, w urzędowych publikatorach teleinformatycznych - Biuletynie Informacji Publicznej tych urzędów, a także w prasie lokalnej. Ponadto wysyła się zawiadomienie o wydaniu decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej dotychczasowemu właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu na adres wskazany w katastrze nieruchomości. W odniesieniu do decyzji z dnia 5 kwietnia 2017 r. Sąd Okręgowy stwierdził, że doszło do jej obwieszczenia, a także doręczenia uczestnicze, zaś okoliczność tą potwierdziła ona w apelacji wniesionej w sprawie. Nie doszło do zaskarżenia stosownej decyzji. Stała się ona więc ostateczna, a sąd wieczystoksięgowy w zakresie swojej kognicji nie jest władny podważać skutków prawnych wynikających z tej decyzji administracyjnej. Nie można także przyjąć, aby skarga kasacyjna - kwestionująca tę ocenę - była w tym zakresie oczywiście uzasadniona. Wyróżniona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zachodzi wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze

kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej skarżąca upatruje w naruszeniu jej praw konstytucyjnych w związku z dostrzeganymi przez nią wadliwościami w zakresie doręczenia skarżącej decyzji Starosty [...] z dnia 5 kwietnia 2017 r. Zarzuty te nie znalazły jednak odzwierciedlenia w konkretnie sformułowanych zarzutach naruszenia odpowiednich przepisów Konstytucji, lecz sprowadzają się do pytania, czy zastosowane przepisy ustawowe „mieszczą się w ramach konstytucyjnego standardu”. Należy także dodać, że powiązany z tą częścią uzasadnienia wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzut naruszenia art. 228 k.p.c. podniesiony w ramach podstawy kasacyjnej z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. został sformułowany wadliwie, bez powiązania go z art. 391 § 1 k.p.c. Przedmiotem kontroli w ramach postępowania kasacyjnego nie są bowiem orzeczenia sądów wydane w obu instancjach, lecz orzeczenie sądu drugiej instancji. W konsekwencji wymagane jest powiązanie przepisu mającego zastosowanie do sądu pierwszej instancji z odpowiednim przepisem regulującym postępowanie apelacyjne.

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

jw

[aw]